

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 2

שיר השירים אשר לשלמה

שיר השירים אשר לשלמה

בתפילה אמיתית, מי ששר אינו האדם הפרטי אלא כנסת ישראל, ומעליה מלכות;
פיו של האדם הוא רק כלי שדרכו זורמת מלמעלה שבח, ולכן נאמר בפסוק
"התהללו" ולא "הללו".

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל
אבי הרבי, רבי לוי יצחק

Likkutei Torah

הפרשה החסידית

likuteitorah.com/he/likkutei-torah/shir-hashirim/2/

הנקודה

בתפילה אמיתית, מי ששר אינו האדם הפרטי אלא כנסת ישראל, ומעליה מלכות; פיו של האדם הוא רק כלי שדרכו זורמת מלמעלה שבח, ולכן נאמר בפסוק "התהללו" ולא "הללו".

כל קטע: לשון המאמר, אחר כך התרגום, ואחר כך ביאור קצר תחת קו זהב. המספרים הקטנים בלשון המאמר מפנים להערות שבסוף.

המאמר בקצרה

המאמר שואל מה פירוש הדבר שבתפילה "לקבל פני שכינה". בקריאה של דברי חז"ל "ישמיע לאוזניך מה שאתה מוציא מפיו", הוא מפרש את "אתה" ככנסת ישראל – הנשמה הכללית המדברת בתוך כל יהודי. כל היהודים הם גוף אחד, ולכן פרידה פנימית מיהודי אחר מסלקת איבר ומשאירה את שם ה' בלתי שלם. בתפילה על האדם לקבוע שנפשו האלקית היא המתפללת, ולא נפשו הבהמית, ולהקשיב: הקשבה מלאה זו היא קבלת פני השכינה, ואילו חוסר הקשבה הוא מעשה היצר הרע. כך מתבאר "שיר השירים": השירים הפרטיים מתאחדים בשירה האחת של ישראל. לאחר מכן שואל המאמר מדוע נאמר "התהללו בשם קדשו" בלשון סבילה. לפעמים הלב מתעורר בתפילה בלי מאמץ, משום שמלכות, ששרה בלי הפסק, מגלה את דיבורה שכלב בתוך הנשמות; בפעמים אחרות הדיבור הזה שותק, או שאין לאדם כלי והוא צריך לעורר תחילה בעצמו אהבה ויראה. "ה', שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך" פירושו שמלכות פותחת את השפתיים, והפה רק נותן לשבחה לזרום, כשם שהארון משך בעבר שבח לתוך ישראל.

מבנה

1	ישראל מדברת בתוך כל אדם	¶1
".אתה" ב"מה שאתה מוציא מפיו" הוא כנסת ישראל; כל היהודים הם גוף אחד, והיפרדות מיהודי אחר מסלקת איבר.		
2	קבלת פני השכינה	¶2
בתפילה הנפש האלקית מדברת והאדם מקשיב ככלי; אי-הקשבה היא תחבולת היצר הרע.		
3	שיר השירים והשאלה על "התהללו"	¶3
השירים הרבים מתאחדים בשירה האחת של ישראל; מדוע השבח נאמר בלשון סבילה, ומדוע הלב מתעורר לפעמים בלי מאמץ?		
4	שירתה הבלתי פוסקת של מלכות	¶4-5
מלכות, "ואני תפילה", שרה בלי הפסק; כשהיא מגלה את אור אין סוף בדיבורה, היא פועל כדברי לב המעוררים את השומע.		
5	אהבה הניתנת במתנה והיעדרה	¶6
הדיבור האלקי המתגלה מעורר בנשמות אהבה ויראה בלי מאמץ; כשהוא נסתר, או כשאין לאדם כלי, עליו לעורר תחילה בעצמו אהבה ויראה.		
6	ופי יגיד תהלתך	¶7-8
מלכות פותחת את השפתיים ומספקת את השבח, והפה רק מוציא אותו; לכן נאמר בפסוק "התהללו", כפי שהארון משך שבח לתוך ישראל.		

קבלת פני שכינה קבלת פני שכינה

הקשבה מלאה בתפילה לדברים שהנפש האלקית, ודרכה כנסת ישראל, מדברת בתוך האדם.

כנסת ישראל כנסת ישראל

נשמתם הכללית של עם ישראל, המכונה "אתה", והיא החיות של כל יהודי ומי שבאמת מתפללת בתוכו.

מלכות מלכות

הבחינה האלקית של דיבור ותפילה, ששרה בלי הפסק לבחינה שמעליה וששבתה זורם לתוך הנשמות והמלאכים.

התהללוהוהתהללו

צורת הסביל של "הללו": שבח שנמשך אל האדם מלמעלה, ולא שבח שהוא יוצר בעצמו.

אהבה ויראה הניתנות מלמעלהעבודת מתנה

התעוררות הלב כלפי ה' הבאה בלי מאמץ, כמתנה, כשהדיבור העליון מתגלה; היא מתקבלת אצל מי שמעורר תחילה בעצמו אהבה ויראה.

ישראל מדברת בתוך כל אדם

1 שיר השירים¹ אשר לשלמה². להבין ענין קבלת פני שכינה דהנה ארז"ל (רפ"ב דברכות) השמע לאזניך³ מה שאתה מוציא מפיו⁴ פ"י כנסת ישראל נק' אתה כמ"ש בזח"ב (ק"ד⁵ א')

"שיר השירים אשר לשלמה". [יש להבין] את ענין קבלת פני השכינה. הנה, אמרו חז"ל (בתחילת פרק ב' דברכות): "השמע לאוזניך מה שאתה מוציא מפיו". כלומר, כנסת ישראל נקראת "אתה", כמו שכתוב בזהר חלק ב' (קד, א),

המאמר פותח בפסוק הראשון של שיר השירים ומציב את נושאו: מה פירוש הדבר בתפילה "לקבל פני שכינה". הוא מפרש מחדש את דברי חז"ל על אמירת שמע בקול, "השמע לאוזניך מה שאתה מוציא מפיו", ורואה במילה "אתה" כינוי לכנסת ישראל, הנשמה הכללית של עם ישראל, כפי שמופיע בזהר.

ור"פ ויגש ור"פ ואתה תצוה ואמרו שאין חיוב לאדם בתפלה רק שישמע ויתבונן מה שאתה הוא כנסת ישראל מוצא מפיו פ"י

ובתחילת פרשת ויגש ובתחילת פרשת ואתה תצוה. ואמרו שאין לאדם חיוב בתפילה אלא לשמוע ולהתבונן במה ש"אתה" — כלומר, כנסת ישראל — מוציאה מפיו. פירוש

לפי קריאה זו, דברי חז"ל אומרים שכל תפקידו של אדם בתפילה הוא להקשיב ולהתבונן במה שכנסת ישראל, המדברת בתוכו, מוציאה מפיו. הדובר בתפילה אינו, ביסודו, היחיד אלא הנשמה הכללית של ישראל.

חיותו ונשמתו יעקב חבל נחלתו⁶ וכל ישראל אחד מעורב בחבירו מה שחסר לזה נמצא בחבירו וכשיצטרפו כולם כאחד הם קומה שלימה כידוע

שהיא חיותו ונשמתו, "יעקב חבל נחלתו". כל ישראל מעורבים זה בזה: מה שחסר לזה נמצא בחברו, וכשכולם מצטרפים יחד הם נעשים קומה שלמה, כידוע

כנסת ישראל היא החיים והנשמה של כל יהודי, "חבל נחלתו". נשמות ישראל קשורות זו בזו, ולכן כל אחת משלימה את מה שחסר בחברתה; רק יחד הן יוצרות גוף אחד שלם, "קומה שלמה".

ולכן כאשר יתפרד אחד מחבירו באיזו פירוד שמנתקת לבבו ורצונו ממנו מאחד הדבריי והענינים והמדות שלו או משכלו ועבודתו במילי דשמיא בתורה ובתפלה וכאשר כן בלבבו אז הוא מחסר במזימות לבו אבר אחד.

ולכן, כאשר אדם נפרד מחברו באיזו הפרדה המנתקת את לבו ואת רצונו ממנו — באחד מדבריו, מענייניו או ממידותיו, או בשכלו ובעבודתו בענייני שמים, בתורה ובתפילה — וכך הוא בלבבו, הרי במזימות לבו הוא מחסר איבר אחד

מכאן שמי שמנתק את עצמו מבפנים מיהודי אחר — בגישתו, במידותיו, בהבנתו או בעבודתו את ה' — כאילו מסיר איבר מאותו גוף אחד. פירוד בין יהודים אינו רק פגם חברתי; הוא פוגע בשלמותה של כנסת ישראל.

קבלת פני השכינה

2 ונמצא שאין שמו שלם וע"כ החרד לדבר ה' מאד מאד יזהר בזה ולכן כשיתפלל האדם יגמור בלבו שלא הגוף פ"י נפש הבהמית המתהווה היא המתפלל

ונמצא שאין שמו שלם. לכן מי שחרד לדבר ה' צריך להיזהר בזה מאוד מאוד. ומשום כך, כשהאדם מתפלל, עליו להחליט בלבו, שלא הגוף — כלומר, הנפש הבהמית שנוצרה — הוא המתפלל

אם חסר איבר אחד, שמו של ה' השורה על ישראל אינו שלם, ולכן ירא שמים צריך להקפיד מאוד על האחדות. בתפילה הדבר מתבטא בהחלטה מעשית: להכיר בכך שהמתפלל אינו הגוף והנפש הבהמית שלו, המניעה את החיים הגופניים

רק נפש חלק אלוה ממעל⁷ היא המתפלל והיא מדבר בו דברי התפלה וכל הענינים הנאמר בה והיא לא יעשה דבר

אלא רק הנשמה שהיא חלק אלוה ממעל היא המתפללת; היא המדברת בתוכו את דברי התפילה ואת כל הענינים הנאמרים בה, והוא מצדו אינו צריך לעשות דבר

המתפללת באמת היא הנפש האלקית, "חלק אלוה ממעל", המדברת בתוך האדם את מילות התפילה. תפקידו שלו נדחק הצדה: הוא אינו מחבר התפילה

כי אם ישמיע לאזנו אל הרנה והתפלה אשר מזמרת ומשבחת וכאשר יגמר בלבו כן ויעשה כן זאת העבודה נקי קבלת פני שכינה

אלא להשמיע לאוזנו את הרינה והתפילה שהיא שרה ומשבחת. וכשהוא מחליט כך בלבו ופועל בהתאם, עבודה זו נקראת "קבלת פני שכינה".

תפקידו היחיד של האדם הוא להקשיב, ולאפשר לאוזנו לשמוע את השירה והשבח שהנפש האלקית אומרת. תפילה מתוך מודעות זו היא הנקראת בפי אדמו"ר הזקן "קבלת פני שכינה"

פירוש שעבודת כנס"י המתחננת ומתנפלת לפני ה' נקרא פני השכינה וענין שמיעת האדם רנתה ותפלה נקי קבלת פני השכינה ככלי המקבל מה שבתוכה פ"י שאינה

פירוש: עבודתה של כנסת ישראל, המתחננת ומשתטחת לפני ה', נקראת "פני השכינה"; והקשבת האדם לשירתה ולתפילתה נקראת "קבלת פני השכינה", כמו כלי המקבל את מה שבתוכו. כלומר, היא

כעת מתבאר הביטוי: התפילה המתחננת ומשתטחת של כנסת ישראל היא עצמה "פני השכינה", והקשבתו של האדם אליה היא "הקבלה". הוא דומה לכלי המכיל את מה שמניחים בתוכו

אלא לבוש לה ויש כלי רע אשר לא יוכל לקבל הטוב שבה ותפלטמו דהיינו שלא יוכל לכפוף אזניו ולכבו

אינה אלא לבוש לה. ויש כלי רע שאינו יכול לקבל את הטוב שבתוכו והוא פולט אותו; כלומר, האדם אינו יכול להטות את אוזניו ואת לבו

הכלי אינו אלא לבוש לתכולתו: המקשיב משמש כלי לתפילה. אבל "כלי רע" דוחה את הטוב שמניחים בו: אדם שאינו יכול להטות את אוזניו ואת לבו אל התפילה כאילו פולט אותה.

להבין דברי התפלה והעבודה זה נקרא אין זוכין להקביל פני השכינה שהוא מעשה היצר ותחבולותיו לדחותו ולהסירו מאחרי ה' לבלתי ישמע באזניו ובלבבו יבין ושב ורפא לו.⁸

כדי להבין את דברי התפילה והעבודה. מצב זה נקרא "אין זוכים להקביל פני השכינה", והוא מעשה היצר ותחבולותיו להרחיקו ולהסיטו מללכת אחרי ה', "פן ישמע באוזניו ובלבבו יבין, ושב ורפא לו".

איהקשבה למילות התפילה נקראת איזכיה לקבל את פני השכינה. אדמו"ר הזקן מכנה זאת תחבולת היצר הרע, הפועל כדי למנוע מן האדם לשמוע ולהבין, שמא ישוב אל ה' ויירפא.

קטע 3 • 31

שיר השירים והשאלה על "התהללו"

3 וזהו שיר השירים פ"י השירים הוא פרטית ישראל כל אחד מובדל מחבירו ושיר השירים הוא כנס"י והמ"י.

וזהו "שיר השירים": "השירים" הם הפרטים של ישראל, כל אחד נבדל מחברו; ואילו "שיר השירים" הוא כנסת ישראל, ומי שמבין יבין.

כעת מוסבר השם "שיר השירים". "השירים" בלשון רבים הם שיריהם הנפרדים של יהודים יחידים, ואילו "שיר השירים" הוא שירה אחת של כנסת ישראל, שבה כולם מתאחדים — השירה הנשמת בתוכו של כל אדם.

וזהו התהללו בשם קדשו⁹ דלכאורה אינו מובן לשון התהללו שהוא לשון נפעל כמו נשבע ונאכל דמשמע שבהן נמשך בחי' תהלה והרי אדרכה הם מהללים את ה' והל"ל הללו את שם קדשו ומהו לשון התהללו.

וזהו "התהללו בשם קדשו". לכאורה אין מובן הלשון "התהללו", שהיא לשון נפעל, כמו "נשבע" ו"נאכל", ומשמעה שהתהילה נמשכת לתוכם. והרי להפך: הם מהללים את ה', והיה ראוי לומר "הללו את שם קדשו". מה פירוש הלשון "התהללו"?

מתעוררת כאן שאלה דקדוקית: בלשון "התהללו בשם קדשו", "התהללו" היא צורה סבילה או חוזרת, כמו "נשבע" ו"נאכל", ומשמע ממנה שהתהילה באה אל האנשים ולא יוצאת מהם. אך הרי הם מהללים את ה', ולכן היה ראוי לומר בלשון פעילה "הללו".

אך הענין הוא עפמ"ש אדי שפתי תפתח¹⁰ ופי יגיד תהלתך וביאור פסוק זה יובן עד"מ

אלא הענין הוא על פי מה שכתוב: "אדי שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך". ביאור הפסוק יובן באמצעות משל

התשובה תתברר מתוך הפסוק הפותח את תפילת העמידה: "אדי שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך". תחילה מביא אדמו"ר הזקן משל מחויייתו של אדם המתפלל

הנה כשאדם מתפלל ברוב העתים צריך ליגיעה רבה בהתבוננות עד שיתפעל בלב ולפעמים א"צ ליגיעה¹¹ כלל רק מיד שתעלה במחשבתו אחדות ה' וגדולתו תמשך הלב מאליה בהתפעלות

הנה, כשהאדם מתפלל, ברוב הפעמים עליו להתייגע הרבה בהתבוננות עד שלבו מתעורר. ולפעמים אינו צריך להתייגע כלל: מיד כשעולה במחשבתו אחדות ה' וגדולתו, הלב נמשך מעצמו להתעורר

בדרך כלל דרושה עבודה רבה של התבוננות כדי לעורר את הלב בתפילה. אך לפעמים הדבר בא בלי מאמץ: כרגע שהאדם חושב על אחדות ה' וגדולתו, לבו מתעורר מאליו

מבלי שידע מי הוא המושכה בעבותות¹² אה"ר וכפלא יחשב בעיניו מהיכן באה לו הכוונה ברעותא דלבא מאליו וממילא כו'. אך הענין הוא דכתיב למען יזמרך כבוד¹³ ולא ידום.

מבלי שיידע מי מושך אותו בעבותות אהבה רבה. הדבר נחשב בעיניו לפלא: מניין באה לו הכוונה ברעותא דלבא, מעצמה וממילא וכו'? אלא הענין הוא שכתוב: "למען יזמרך כבוד ולא ידום".

ברגעים כאלה האדם נמשך ב"עבותות אהבה" בלי לדעת מי מושך אותו, והוא תמה מניין באה לו ההתמסרות שבלב. ההסבר מתחיל בפסוק "למען יזמרך כבוד ולא ידום", המתייחס, כפי שיוסבר בפסקה הבאה, לשירה שמקורה למעלה

קטע 4 • 41 • 5

שירתה הבלתי פוסקת של מלכות

4 וכתוב אלקים אל דמי לך¹⁴ ופי' בזוהר דקאי על בחי' מלי' שמזמרת תמיד נהורא תתאה קרי תדיר¹⁵ לנהורא עילאה ולא שכיך¹⁶ כו'. וזהו ואני תפלה¹⁷ אני היא בחי' מלי' היא בחי' תפלה כו'.

וכתוב "אלקים אל דמי לך". הזוהר מפרש שהפסוק עוסק במדרגת מלכות, השך תמיד: "נהורא תתאה קרי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך" וכו'. וזהו "ואני תפילה": "אני" היא בחינת מלכות, שהיא בחינת תפילה וכו'

הזוהר מפרש את "אלקים אל דמי לך" כמתייחס למלכות, הנמוכה בספירות, השך תמיד כלפי מעלה: "האור התחתון" אינו מפסיק לקרוא ל"אור העליון". כך גם "ואני תפילה": ה"אני" היא מלכות, שעצמותה תפילה ושבת

ובחיי מלי כלולה מעייס חביד ומדות דבור ובחיי הדבור ממנו נמשכו עשרה מאמרות¹⁸ המלוכשים בעולמות ובפרט בנשמות ומלאכים כוי שמקבלים שלא עיי העלם כ"כ כוי.

בחינת מלכות כלולה מעשר ספירות: חביד, מידות ודיבור. מבחינת הדיבור שלה נמשכו עשרת המאמרות, המלוכשים בעולמות, ובייחוד בנשמות ובמלאכים וכו', המקבלים שלא באמצעות הסתר גדול כל כך וכו'.

מלכות כוללת בתוכה את כל עשר הספירות: שכל, רגשות ודיבור. מכוח הדיבור שלה נמשכו עשרת המאמרות שבהם נברא העולם. הם מלוכשים בכל העולמות, אך נשמות ומלאכים מקבלים אותם בהסתר קטן יותר מזה שיש בברואים נמוכים יותר.

5 והנה כשיש גילוי אור איס בתהלה זו של מדת מלי היינו שהגילוי בחביד ומדות עד גם בבחי הדבור שבמלי כמייש למען יזמרך כוי.¹⁹ אל דמי לך כוי.²⁰

והנה, כאשר מתגלה אור אין סוף בתוך התהילה של מידת מלכות, כלומר, כשהגילוי הוא בחביד ובמידות, עד אפילו בחינת הדיבור שבמלכות, כמו שכתוב "למען יזמרך" וכו', "אל דמי לך" וכו'.

לעיתים אור אין סוף מתגלה בתהילתה של מלכות, לא רק בשכל וברגשות שלה אלא עד לבחינת הדיבור שבה. זהו המצב המתואר ב"למען יזמרך כבוד" וב"אל דמי לך": שירה שלמעלה המתבטאת במלואה.

והנה עד"מ באדם התחתון כשמתפלל ברעותא דלבא וגילוי תשוקת הלב שאז הדבורים יוצאים מעומקא דלבא ורשפי אש²¹ ודבר היוצא מן הלב נכנס ללב השומע עד שהוא ג"כ מתפעל מזה משא"כ אם הדבור בקרירות כוי.

והנה, בדרך משל באדם שלמטה: כשהוא מתפלל ברעותא דלבא, מתוך גילוי תשוקת הלב, הדיבורים יוצאים מעומק הלב כרשפי אש; ודבר היוצא מן הלב נכנס ללב השומע, עד שגם הוא מתעורר מכך. לא כך כשהדיבור קר וכו'.

משל מתפילת האדם: כשהוא מתפלל מתוך תשוקה אמיתית, דבריו יוצאים מעומק לבו כלהבות, ודברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב השומע, עד שגם הוא מתעורר. לדיבור קר אין השפעה כזו.

קטע 5 • 611

אהבה הניתנת במתנה והיעדרה

6 וכמ"כ יובן עד"מ למעלה בענין ואני תפלה דבחי מלי שהוא בחי חביד ומדות שבמלי עד גם בחי הדבור

כך יובן גם למעלה, בדרך משל, בעניין "ואני תפילה" — בחינת מלכות, הכוללת חביד ומידות, עד לבחינת הדיבור. כעת מחילים את המשל על המדרגות העליונות: מלכות, "ואני תפילה", כוללת שכל ורגשות, הנמשכים עד לכוח הדיבור שבה.

שהוא בחיי האותיות כח הפועל שבנפעלים נשמות ומלאכים מאירים בבחי' גילוי אלקות דברים היוצאי מן הלב כו'

שהיא בחינת האותיות, כוח הפועל בנפעלים — נשמות ומלאכים. האותיות מאירות בהם בגילוי אלקות, כמו דברים היוצאים מן הלב וכו',

הדיבור הוא בחינת האותיות, כוחו של הבורא בתוך הנבראים. כשהן מלאות אור, הן מאירות בנשמות ובמלאכים בגילוי אלקות, כמו דברים הנאמרים מן הלב.

עד שמאיר בחיי זו גם בנשמות שלמטה שנמשכי' מאליהן להתפעל ולהתלהב לבן לה' בלי יגיעה וזהו בחי' אהוי"ר הנמשכים מלמעלה עבודת מתנה אתן²² כו'.

עד שבחינה זו מאירה גם בנשמות שלמטה, הנמשכות מאליהן להתעורר ולהתלהב לבן לה', בלי יגיעה. זוהי בחינת אהבה ויראה הגילוי יכול להגיע גם לנשמות שבעולם הזה, כך שלבו של האדם מתעורר ומתלהב לה' בלי מאמץ. זוהי אהבה ויראה הניתנות מלמעלה כמתנה, ברמז לפסוק "עבודת מתנה אתן", והיא מסבירה את ההתעוררות ללא מאמץ שתוארה בפסוק 3

משא"כ לפעמים כשאין נמשך בחי' דבור העליון בבחי' גילוי למטה כמ"ש נאלמתי דומיה²³ כרחל לפני גוזזיה²⁴ נאלמה

אבל לפעמים אין בחינת הדיבור העליון נמשכת למטה בגילוי, כמו שכתוב "נאלמתי דומיה" ו"כרחל לפני גוזזיה נאלמה"

בזמנים אחרים הדיבור העליון אינו מתגלה למטה. הפסוקים "נאלמתי דומיה" ו"כרחל לפני גוזזיה נאלמה" מתארים מצב של שתיקה אלוקית.

וגם מחמת גשמיות וחומריות האדם שאין לו כלי לקבל גילוי זה דהיינו כי כדי לקבל דו"ר הבאים מלמעלה הוא ע"י שמעורר תחלה אהוי"ר בנפשו.

וזה קורה גם מחמת הגשמיות והחומריות של האדם, שאין לו כלי לקבל גילוי זה. כלומר, כדי לקבל את הדחילו ורחימו הבאים מלמעלה, עליו לעורר תחילה אהבה ויראה בנפשו.

סיבה נוספת לכך שהאדם אינו חש התעוררות היא גסותו, שאינה משאירה בו כלי לקבל אותה. כדי לקבל אהבה ויראה מלמעלה, עליו לעורר תחילה אהבה ויראה בתוך נפשו, בעבודה משלו.

קטע 6 • 71 - 8

ופי יגיד תהלתך

7 וזהו ענין אדי שפתי תפתח.²⁵ בחי' שם אדי שהוא בחי' מלי' הוא הפותח שפתי האדם המתפלל.

וזהו ענין "אדי שפתי תפתח": בחינת שם אדי, שהיא בחינת מלכות, היא הפותחת את שפתי האדם המתפלל

הפסוק מפסוק 3 מתבאר כעת. "אדי שפתי תפתח" משתמש בשם אדי, המקביל למלכות; לכן המלכות היא הפותחת את שפתי האדם המתפלל.

ופי יגיד תהלתך לשון יגיד הוא המשכה²⁶ כמשל המושך מים מגבוה לנמוך שהמים הולכים מאליהם ורק שהאדם גרם בהטותו כלי המים העליונים כמ"כ התהלה והשבח שהנשמה משבחת אינה מצד השגת הנשמה עצמה

"ופי יגיד תהלתך": לשון "יגיד" פירושה המשכה, כמו במשל של אדם הממשיך מים ממקום גבוה למקום נמוך. המים זורמים מעצמם, והאדם רק גרם לכך כשהטה את כלי המים העליונים. כך גם התהלה והשבח שהנשמה משבחת אינם נובעים מהשגת הנשמה עצמה,

המילה "יגיד" פירושה המשכה, כמו מים הנשפכים מכלי גבוה וזורמים למטה מעצמם לאחר שמטים את הכלי. כך גם תהילת הנשמה להי אינה נובעת מהבנתה שלה.

שהיא המשיכה דבר מה רק התהלה היא תהלתך העצמי ממדת מלי ופי אינו אלא המגיד וממשיך בבחי' גרם בעלמא.

כאילו היא המשיכה דבר כלשהו; אלא התהלה היא "תהלתך", התהילה העצמית [שלך], ממידת המלכות, ו"פי" אינו אלא המגיד והממשיך אותה, כגורם בלבד.

הנשמה אינה יוצרת את התהלה; זו "תהלתך", השייכת למלכות עצמה. פי האדם רק מוציא ומעביר אותה, כמו היד המטה את הכלי.

8 והיינו שהפה שבאדם היא כלי להשראת דבור העליון כו'. וזהו ענין התהללו בשם קדשו²⁷ לשון נפעל ולא נאמר הללו

כלומר, פיו של האדם הוא כלי להשראת הדיבור העליון וכו'. וזהו ענין "התהללו בשם קדשו", בלשון נפעל, ולא נאמר "הללו":

פיו של האדם הוא כלי שבו שורה הדיבור האלוקי של המלכות. כך מתיישבת השאלה מפסקה 3: הפסוק אומר "התהללו" בלשון נפעל, ולא "הללו" בלשון פעיל, מפני שהתהילה מתקבלת ולא נוצרת.

דהיינו כשיש בחיי גילוי מלמעלה אז אומר לנשמות ומלאכים עליונים שתהלתם ושבחם בהשגות שלהם באלקים חיים שאין התהלה שלהם לשיאמר הללו רק שנמשך להם בחיי תהלה זו מלמעלה ופיהם יגיד תהלתו ית' הנמשך בהם מלמעלה

כלומר, כאשר יש גילוי מלמעלה, נאמר לנשמות ולמלאכים העליונים, שהתהילה והשבח שלהם באים מתוך השגתם באלקים חיים, שאין התהילה שלהם שייכת להם כדי לומר "הללו"; אלא בחינת התהילה הזאת נמשכת אליהם מלמעלה, ופיהם יגיד את תהלתו ית', הנמשכת בהם מלמעלה.

כאשר יש גילוי מלמעלה, גם הנשמות והמלאכים, שהתהילה שלהם מבוססת על השגתם בה', מצטווים להבין שאין הם יוצרים את התהילה בעצמם. התהילה נמשכת אליהם מלמעלה, ופיהם רק מגיד אותה. לכן נאמר להם "התהללו" — שתהיו מהוללים — ולא "הללו"

(ולכן נאמר זה הפסוק התהללו כשהביאו את הארון לירושלים שאז ע"י גילוי אלקות שבארון שהיא בחי' נורא תהלות²⁸ נורא אותיות ארון כמ"ש בסה"מ סי' ע"ז²⁹ ע"ז נמשך בהם גילוי בחי' תהלה להיות התהללו כו').³⁰

ולכן נאמר פסוק זה, "התהללו", כאשר הביאו את הארון לירושלים, כי אז, על ידי גילוי האלקות שבארון, שהיא בחינת "נורא" תהלות" — "נורא" אותיות "ארון", כפי שנכתב בסה"מ, סימן ע"ז — נמשך בהם גילוי של בחינת התהילה, כדי שיהיו "התהללו" (וכו').

הפסוק נאמר כאשר דוד הביא את הארון לירושלים, משום שהארון גילה אלקות וביטא את "נורא תהלות"; אדמו"ר הזקן מציין ש"נורא" מורכב מאותן אותיות כמו "ארון". הגילוי הזה המשיך את התהילה אל העם, ולכן המילה המתאימה הייתה "התהללו".

(ועיין בזח"א דקנ"ג סע"א ע"פ וישרנה הפרות^{31,32} ח"ב דקל"ח ע"א). ומכ"ז יובן ענין שיר השירים וכנ"ל:

מכל זה יובן עניין שיר השירים, כנזכר לעיל (ועיין בזח"א דקנ"ג סע"א על הפסוק "וישרנה הפרות", ובזח"ב דקל"ח ע"א):

אדמו"ר הזקן מפנה לשני מקומות בזהר, שאחד מהם עוסק בפרות שמשכו את הארון ו"וישרנה", ושרו, לעיון נוסף. לאור כל זה מובן השם "שיר השירים": השיר שבתוך כל יהודי הוא שירה של כנסת ישראל ושל המלכות, הנמשכת מלמעלה הניתנות מלמעלה.

בעבודה

בתפילה יש לקבוע שהנפש האלקית היא המתפללת, ולהקשיב בתשומת לב מלאה למילותיה ולהבין אותן, בלי להיפרד בלב מאף יהודי אחר. כשהלב אינו מתעורר מעצמו, יש לעורר תחילה אהבה ויראה באמצעות התבוננות, כדי שיהיה כלי לקבל את האהבה והיראה הניתנות מלמעלה.

שאלות לשיחה

1. מדוע היפרדות פנימית מיהודי אחר גורמת לכך ש"שמו אינו שלם"?
2. מה ההבדל בין אדם שמתפלל לבין אדם שמקשיב לנפש האלקית המתפללת בתוכו?
3. מדוע יש תפילות שמעוררות את הלב בלי מאמץ, ומה אומר המאמר שעל האדם לעשות כשאין זו התעוררות כזאת?
4. כיצד דימוי שפיכת כלי של מים מסביר את המילים "ופי יגיד תהלתך"?
5. כיצד צורת הסביל "התהללו" עונה על השאלה מי באמת משבח את ה'?

הערות

פסקה 1

1 שיר השירים

ההערה מצינת שמאמר זה הוא חלק ממאמר ארוך יותר, "הודו לה' קראו בשמו", משנת תקס"א (1801-1800), המודפס שם. הפסוק "שיר השירים" נוסף בראש קטע זה בשלב מאוחר יותר.

הערת קה"ת

ד"ה זה הוא חלק מד"ה הודו לה' קראו בשמו משנת תקס"א נדפס בסה"מ אתהלך עי קלו. המאמר הנ"ל עם הגהות הצ"צ נדפס באוה"ת סידור עי יי ואילך. ונאמר גם ע"י כ"ק מהר"ש בסה"מ תרכ"ז עי מז ואילך. ובסה"מ תרלה ח"א עי ערא. ובלי הגהות בד"ה מצה זו תר"מ פרק ח. הצ"צ הוסיף כאן הפסוק שיר השירים (וכן עשה לכמה דרושים). בכל הדרוש לא נמצא הגהה מהצ"צ רק בסוף יש הגהה, והגהה זו מובנת רק כשמעיינים בתחלת המאמר באוה"ת בסידור עי יא דשם מביא המדרש פ' וירא ע"פ וישרנה הפרות בדרך.

2 הפסוק הפותח את שיר השירים, שעל שמו נקרא המאמר; בפסקה 3 מוסבר "שיר השירים" כשירה הכללית של כל ישראל

Song of Songs 1:1 א: שיר השירים

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמֹה:

THE song of songs, which is Solomon's.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

3 השמע לאזניך

בהתייחסו לקטע זה ממש, יהל אור מסביר ש"אתה" הוא כמו "כי אתה אבינו": המדרגה הנקראת "אתה" היא המוציאה מן הפה את אותיותיה ומילוליותיה של תורה ותפילה.

הערת קה"ת

ביהל אור עי קצו "ושם [— הכוונה ללקו"ת כאן] ג"כ ע"ד השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפ"ך היינו שבחי אתה ע"ד כי אתה אבינו הוא המוציא מפ"ך אותיות ודבורים של תורה ותפלה". וכ"ה באוה"ת פ' במדבר עי כג.

4 השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפ"ך

התלמוד לומד מהמילה "שמע" שיש לומר את קריאת שמע בקול, כך שהאזניים ישמעו את הדברים שהאדם אומר. אדמו"ר הוקן מפרש את "אתה" ככנסת ישראל המדברת בתוך האדם.

ברכות ט"ו א: ט"ז-יא"א Berakhot 15a:9-11

גמ' מאי טעמא דרבי יוסי? משום דקתיב "שמע" — השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפ"ך. ותנא קמא סבר, "שמע" — בכל לשון שאתה שומע. ורבי יוסי, תרתי שמע מינה. תנן ה"ם: חרש המדבר ואינו שומע — לא יתרום. ואם תרם — תרומתו תרומה.

GEMARA What is R. Jose's reason [for declaring that unless the Shema' is read audibly the requirements of the law have not been fulfilled]? Because it is written, "Hear O Israel," i.e. let thine ear hear what thou issueth from thy mouth. And the first Tanna ? He holds that "Hear" [means that the Shema' may be read] in any language which thou hearest. And R. Jose [— where does he find a basis in the Torah for this regulation] ? Both are to be derived from the word ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

5 כנסת ישראל נקי אתה כמ"ש בוח"ב (ק"ד א')

אדמו"ר הוקן מצטט את קטע הזוהר הזה כמקור לכינוי "אתה" לכנסת ישראל.

ספר הזוהר, משפטים ג:קצ"ג-ג"ר"ב Zohar, Mishpatim 3:193-202

6 יעקב חבל נחלתו

"כי חלק ה' עמו, יעקב חבל נחלתו". הפסוק מובא כדי להראות שכנסת ישראל קשורה לה' כחלקו שלו, והיא חיותו ונשמתו של כל יהודי.

דברים ל"ב:ט"ז Deuteronomy 32:9

כִּי חֵלֶק Havaayah עָמוּ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ:

For the portion of the L-RD is His people, Jacob the lot of His inheritance.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

דברים לב, ט.

פסקה 2

7 חלק אלוה ממעל

הביטוי "חלק אלוה ממעל" משמש בחסידות לתיאור הנפש האלקית. כאן הוא מזהה את הנשמה המתפללת באמת.

איוב ל"א:ב' Job 31:2

וּמָה חֵלֶק אֱלֹהִים מִמֶּעַל וְנַחֲלַת שְׂדֵי מְרֹמִים:

For what would be the portion of G-d from above, And the heritage of the Almighty from on high?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

8 לבלתי ישמע באזניו ובלבבו יבין ושב ורפא לו

ישעיהו מתנבא שלב העם יהיה אטום "פן ישמע באזניו ובלבבו יבין, ושב ורפא לו". אדמו"ר הוקן מחיל זאת על היצר הרע, החוסם את ההקשבה. וההכנה בתפילה כדי שהאדם לא ישוב אל ה'.

ישעיהו ו':10 Isaiah 6:10

הֲשִׁמָּן לִבֵּי־הָעָם הַזֶּה וְאָזְנוֹי הִכְבִּד וְעֵינָיו הִשְׁעַ פֶּן־יִרְאֶה כְּעֵינָיו וּבְאָזְנוֹי יִשְׁמַע וּלְבָבוֹ יִכְבֹּד וְשָׁב וּרְפָא לוֹ:

Make the heart of this people fat, and make their ears heavy, and shut their eyes; lest they, seeing with their eyes, and hearing with their ears, and understanding with their heart, return, and be healed.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

פסקה 3

9 התהללו בשם קדשו

"התהללו בשם קדשו", מתוך המזמור שאמר דוד כשהובא הארון לירושלים. אדמו"ר הוקן שואל מדוע נבחרה צורת "התהללו" הסבילה ולא "הללו".

דברי הימים א ט"ז:10 I Chronicles 16:10

הַתְּהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יְשַׁמַּח לֵב מְבַקְשֵׁי Havaayah

Glory ye in His holy name; Let the heart of them rejoice that seek the L-RD.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים פג, ב.

נהורא תתאה קרי תדיר

הערת קה"ת מפנה גם לקטע זוהר זה כמקום נוסף לעיין בו בנושא קריאת האור התחתון אל העליון.

Zohar II, 256b רנו, זח"ב

הערת קה"ת

בזח"א פו, ב. [כ]. ראה גם זח"ב רנו, ב.

נהורא תתאה קרי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיר

הזוהר מתאר את האור התחתון קורא ללא הרף לאור העליון, ללא מנוחה. הערת קה"ת מפנה כאן לקטע זה.

Zohar, Lech Lecha 24:237-248 רמ"ז-רמ"ח

ואני תפלה

"ואני תפילה". ה"אני" מתפרש כמלכות, שעצמותה תפילה.

Psalms 109:4 ק"ט:ד תהילים

תחת-אֶהְבֵּתִי יִשְׁטָנוּנִי וְאֲנִי תַפִּלָּה:

In return for my love they are my adversaries; But I am all prayer.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים קט, ד.

עשרה מאמרות

"בעשרה מאמרות נברא העולם". מאמרות אלו, הנמשכים מדיבורה של מלכות, הם דברי הבריאה המלוכשים בכל העולמות.

Pirkei Avot 5:1 א' ה: אבות משנה

בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמֵה תִלְמוּד לֹמֵר, וְהָלַךְ בְּמֵאמְרֵי אֱחָד יָכוֹל לְהִבְרָאוֹת, אֲלֵא לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים שֶׁמֵּאֲבִידִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת. וְלִתּוֹ שָׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים שֶׁמְקַיִּמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת:

With ten utterances the world was created. And what does this teach, for surely it could have been created with one utterance? But this was so in order to punish the wicked who destroy the world that was created with ten utterances, And to give a good reward to the righteous who maintain the world that was created with ten utterances.

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

פסוק 5

למען יזמרך כבוד

הפסוק מצוטט שוב בקשר לשירת מלכות בעת שאור אין סוף מתגלה בתוכה.

Psalms 30:13 תהילים ל"ג:יג

לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדַּם הָאֱלֹהִים לְעוֹלָם אוֹדְךָ:

So that my glory may sing praise to Thee, and not be silent; O L-RD my G-d, I will give thanks unto Thee for ever.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

דח"א טז, י. מכאן נמצא בסה"מ אתהלך עי קלט (בשינויים קלים) ובאוה"ת סידור עי יד-טו. סה"מ תרכ"ז עי נב. סה"מ תרל"ה ח"א עי קפד.

אד' שפתי תפתח

"אד' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך", הנאמר לפני תפילת העמידה. הפסוק יראה שהתשכחה שבפי האדם באה מלמעלה.

Psalms 51:17 תהילים נ"א:יז

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

O L-rd, open Thou my lips; and my mouth shall declare Thy praise.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים נא, יז.

צריך ליגיעה . . ולפעמים א"צ ליגיעה

ההערה מציגת שני אופני התפילה, מתוך יגיעה ושלא מתוך יגיעה, מוסברים גם שם. הקטע עוסק ב"ואני תפילה" ככוח הנמשך אל הנשמה ומרומם אותה, ומכין אותה ללימוד תורה שבו דברו של הקב"ה מושם בפי האדם.

הערת קה"ת

ב' ענינים אלו נתבאר גם בלקו"ת פ' ויקרא ב, ב.

בעבותות

"אמשכם בעבותות אדם, בעבותות אהבה". אדמו"ר הזקן משתמש בדימוי כדי לתאר אהבה המושכת את לב האדם אל ה' בלי מאמץ מצדו.

Hosea 11:4 הושע י"א:ד

בְּחִבְלֵי אָדָם אִמְשַׁכְתִּים בְּעִבְתוֹת אֶהְבֶּה וְאֶהְיֶה לָהֶם כְּמִרְיָמִי עַל עַל לְחִיָּהֶם וְאֵט אֶלְיוֹ אוֹכִיל:

I drew them with cords of a man, With bands of love; And I was to them as they that take off the yoke on their jaws, And I fed them gently.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

למען יזמרך כבוד

"למען יזמרך כבוד ולא ידום". הפסוק מציג את הרעיון שיפוחה בהמשך: מלכות שרה ללא הפסק למדרגה שמעליה.

Psalms 30:13 תהילים ל"ג:יג

לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדַּם הָאֱלֹהִים לְעוֹלָם אוֹדְךָ:

So that my glory may sing praise to Thee, and not be silent; O L-RD my G-d, I will give thanks unto Thee for ever.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים ל, יג.

פסוק 4

אלקים אל דמי לך

"אלקים אל דמי לך". בעקבות הזוהר, הפסוק נקרא כתיאור של מלכות, שאינה חדלה מלשיר למדרגה שמעליה.

Psalms 83:2 תהילים פ"ג:ב

אֱלֹהִים אֶל-דְּמִיִּלְךָ אֶל-תַּחֲרֹשׁ וְאֶל-תַּשְׁקֵּט אֵל:

O G-d, keep not Thou silence; Hold not Thy peace, and be not still, O G-d.

sheep that before her shearers is dumb; Yea, he opened not his mouth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
הערת קה"ת

ישע"י נג, ז.

פסוקה 7

אד' שפתי תפתח

הפסוק מתבאר חלק אחר חלק: המלכות, בחינת השם אד', פותחת את השפתיים, והפה רק ממשיך את התהילה ומגלה אותה.

Psalms 51:17 תהילים נ"א:יז

אֲדֹנָי שְׁפִתִי תִפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

O L-rd, open Thou my lips; and my mouth shall declare Thy praise.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

לשון יגיד הוא המשכה

גם שם מסביר אדמו"ר הזקן ש"יגיד" ב"ופי יגיד תהלתך" פירושו המשכה, כמו "נגד ונפיק מקמיה", שכן הכול מאת ה', והפה הוא רק הכלי שדרכו מתגלים דיבורו, חכמתו ורצונו.

הערת קה"ת

ראה גם לקמן מא, א "כמו נגד ונפיק מן קדמוהי" ע"ש.

פסוקה 8

התהללו בשם קדשו

מתוך שירת דוד כאשר הובא הארון לירושלים. אדמו"ר הזקן מסביר שהצורה הסבילה מלמדת שהתהילה נמשכת אל העם באמצעות הגילוי שבארון.

I Chronicles 16:10 דברי הימים א ט"ז:י

הַתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יְשֻׁמְח לֵב מְבַקְשֵׁי הַאֵלֹהִים

Glory ye in His holy name; Let the heart of them rejoice that seek the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

נורא תהלות

"נורא תהלות", מתוך שירת הים. הארון נקרא בחינת "נורא תהלות", ו"נורא" הוא חילוף אותיות של "ארון".

Exodus 15:11 שמות ט"ו:יא

מִי־כִמְכָּה בְּאֵלִים הַאֵלֹהִים מִי־כִמְכָּה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ נִוְרָא תְהִלַּת עֲשֵׂה פֶלֶא:

Who is like unto Thee, O L-RD, among the mighty? Who is like unto Thee, glorious in holiness, Fearful in praises, doing wonders?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

בסה"מ ס"י ע"ז

ההערה מפנה לשם כדי להראות ש"נורא" — "ארון" בסדר אותיות הפוך; ששם היא מפנה גם ללקוטי תורה, ואתחנן 8

הערת קה"ת

נורא בהפך אתון ארון ראה הלשון ביהל אור ע' קכ עם הגהות ושם מציין ללקו"ת פ ואתחנן ח, א. ראה גם לעיל פי' נשא כט, ג. וע"ע בע"ח שי' מיעוט הירח פי"ג כ].

אל דמי לך כו'

הפסוק מצוטט שוב בקשר לשירתה הבלתי פוסקת של מלכות.

Psalms 83:2 תהילים פ"ג:ב

אֱלֹקִים אֶל־דְּמִיֶּיךָ אֶל־תִּחַרְשׁ וְאֶל־תִּשְׁקֹט אֵל:

O G-d, keep not Thou silence; Hold not Thy peace, and be not still, O G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

רשפי אש

"רשפי אש" נאמר על אהבה. הביטוי מתאר דברי תפילה הפורצים מן הלב.

Song of Songs 8:6 שיר השירים ח:ו

שִׁימֵנִי כַחוֹתֶם עַל־לֶבְךָ כַחוֹתֶם עַל־זְרוֹעֶךָ כִּי־עֲזָה כְּמוֹת אֶהְבֶּה קֶשֶׁה כְּשֹׂאוֹל קִנְאָה רִשְׁפֵּיהָ רִשְׁפֵּיהָ אֵשׁ שֶׁלֹּה־בָתְּיָה:

Set me as a seal upon thy heart, As a seal upon thine arm; For love is strong as death, Jealousy is cruel as the grave; The flashes thereof are flashes of fire, A very flame of the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

פסוקה 6

עבודת מתנה אתן

ה' אומר לאהרן: "עבודת מתנה אתן את כהונתכם". בחסידות הפסוק מתאר אהבה הניתנת מלמעלה כמתנה, מעבר למה שהאדם משיג בעבודתו שלו.

Numbers 18:7 במדבר י"ח:ז

וְאַתָּה וּבְנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת־כֹּהֲנֻתְכֶם לְכָל־דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וְלִמְבִּית לְפָרֶכֶת וְעַבְדְּתֶם עֲבֹדַת מִתְּנָה אֲתָם אֶת־כֹּהֲנֻתְכֶם וְהָיָה הַקָּרֵב יוֹמֵת:

And thou and thy sons with thee shall keep your priesthood in everything that pertaineth to the altar, and to that within the veil; and ye shall serve; I give you the priesthood as a service of gift; and the common man that draweth nigh shall be put to death.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

נאלמתי דומי

"נאלמתי דומיה". הפסוק מוחל על זמנים שבהם הדיבור העליון אינו מתגלה למטה.

Psalms 39:3 תהילים ל"ט:ג

נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה הִחַשְׁתִּי מָטוֹב וְכִאֲבִי נֶעְכָּר:

I was dumb with silence; I held my peace, had no comfort; and my pain was held in check.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים לט, ג.

כרחל לפני גוזזי

"כרחל לפני גוזזיה נאלמה". הפסוק מתאר אותו מצב של שתיקה אלוקית.

Isaiah 53:7 ישעיהו נ"ג:ז

נִגַּשׁ וְהוּא נִעְנָה וְלֹא יִפְתַּח־פִּיו כִּשְׂה לְטֹכֵחַ יוֹכֵל וְכִרְחַל לִפְנֵי גֹזְזֵיהָ נֶאֱלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו:

He was oppressed, though he humbled himself And opened not his mouth; As a lamb that is led to the slaughter, And as a

30 עי"ז נמשך בהם גילויי בחי' תהלה להיות התהללו כו'

מאמר זה מביא תמצית קצרה: עליית נשמות ישראל נעשית באמצעות אותיות התורה, ו"התהללו" ולא "הללו" פירושו שגילוי אלוקות הנמשך אל המלכות ונעשה תהילה נמשך משם גם אל הנשמות.

הערת קה"ת

בד"ה מזה ז' תר"מ יש קיצור: קיצור שהעלי' בנש"י זהו ע"י אותיות התורה וכמ"ש התהללו בשם קדשו שהל"ל הללו אלא ע"י שנמשך גילוי אלקות בבחי' המלי' להיות תהלה עי"ז נמשך גם בנשמות להיות התהללו לשון נפעל כו'.

31 וישרנה הפרות

"וישרנה" הפרות כאשר נשאו את הארון בחזרה מן הפלשתים; חז"ל דורשים "וישרנה" מלשון שירה. הדבר מלמד שנוכחות הארון המשיכה שירה אפילו אל בעלי חיים.

שמואל א' ו': י"ב I Samuel 6:12

וַיִּשְׁרְנָה הַפָּרוֹת בְּדֶרֶךְ עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֹׁמֶשׁ בְּמִסְלָה אַחַת הָלְכוּ הָלֶךְ וְנָעוּ וְלֹא־סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל וְסָנְי פִלְשְׁתִּים הִלְכִּים אַחֲרֵיהֶם עַד־גְּבוּל בֵּית שֹׁמֶשׁ:

And the kine took the straight way by the way to Beth-shemesh; they went along the highway, lowing as they went, and turned not aside to the right hand or to the left; and the lords of the Philistines went after them unto the border of Beth-shemesh.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32 בוח"א דקנ"ג סע"א ע"פ וישרנה הפרות

הטקסט עצמו מפנה את הקורא לקטע זה בזוהר על "וישרנה הפרות"

ספר זוהר, ויצא י"ד: צ"ה-ט"ו: קט"ו 115:15-14:95 Zohar, Vayetzei

Likkutei Torah

הפרשה החסידית

על המהדורה

Hebrew text of Torah Ohr and Likkutei Torah and their marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes): © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

likuteitorah.com. תרגום: CC BY 4.0. ביאורים והערות המקורות: CC BY-NC 4.0.

Sefaria: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY).

כשלשון המאמר לצדו, (openai/gpt-6-luna-pro:batch) בעזרת בינה מלאכותית likuteitorah.com התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

· 5725 (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel) הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי. likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

© likuteitorah.com. או לספריית ליובאוויטש Sefaria מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל-

likuteitorah.com/he/likkutei-torah/shir-hashirim/2/ מתוך

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק